

Marian Gorynia

marian.gorynia@ue.poznan.pl www.mariangorynia.pl

<https://www.facebook.com/marian.gorynia>

<https://www.linkedin.com/in/marian-gorynia-18258a25/>

<https://twitter.com/MGorynia>

Przyszłość nauk ekonomicznych po pandemii – możliwe scenariusze

Konferencja Jubileuszowa

**Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – wczoraj, dziś i jutro
75-lecie Oddziału PTE w Krakowie oraz 100-lecie Towarzystwa
Ekonomicznego w Krakowie**

18 MARCA 2022

UNIWERSYTET EKONOMICZNY
W POZNANIU

PIERWOTNE ZAMIARY CO DO PRZESŁANIA WYSTĄPIENIA

- *Wychodzenie z pandemii – nowa normalność albo raczej nowa nowa normalność*
- *Pandemia zdaje się katalizować, sprzyjać zrównoważonemu podejściu do rozwoju gospodarczego oraz w szczególności biznesu międzynarodowego*
- *Racjonalność indywidualna a racjonalność globalna*
- *Homo oeconomicus a dobro wspólne*
- *Rozwój trwały, zrównoważony według ONZ*
- *Konsekwencje – przesunięcia zainteresowań w zakresie przedmiotu nauk ekonomicznych*

*Identyfikacja najważniejszych wyzwań
związanych z globalizacją
The 2030 Agenda for Sustainable Development
The 17 sustainable development goals (SDGs) to transform our world:*

GOAL 1: No Poverty

GOAL 2: Zero Hunger

GOAL 3: Good Health and Well-being

GOAL 4: Quality Education

GOAL 5: Gender Equality

GOAL 6: Clean Water and Sanitation

GOAL 7: Affordable and Clean Energy

GOAL 8: Decent Work and Economic Growth

GOAL 9: Industry, Innovation and Infrastructure

GOAL 10: Reduced Inequality

GOAL 11: Sustainable Cities and Communities

GOAL 12: Responsible Consumption and Production

GOAL 13: Climate Action

GOAL 14: Life Below Water

GOAL 15: Life on Land

GOAL 16: Peace and Justice Strong Institutions

GOAL 17: Partnerships to achieve the Goal

Przesłanki modyfikacji wybranych koncepcji ekonomicznych na skutek pandemii COVID-19

- Gospodarka Narodowa marzec 2021
- [file:///D:/user/Pobrane/Banaszyk_Deszczynski_Gorynia_Malaga_Przeslanki_modyfikacji_GN_2021_53-86...%20\(3\).pdf](file:///D:/user/Pobrane/Banaszyk_Deszczynski_Gorynia_Malaga_Przeslanki_modyfikacji_GN_2021_53-86...%20(3).pdf)
- Autorzy: Piotr Banaszyk, Przemysław Deszczyński, Marian Gorynia, Krzysztof Malaga
- Autorzy artykułu stawiają tezę o potrzebie modyfikacji sposobu uprawiania nauk ekonomicznych (NE) w aspektach ontologicznym, epistemologicznym i metodologicznym.
- Wynika ona z oddziaływania splotu czynników, jakie ujawniły się jeszcze w okresie przedpandemicznym, dla których COVID-19 może być okolicznością dopełniającą, wzmacniającą, a na-wet wręcz bezpośrednio przesądzającą o zmianie.
- Za cel artykułu przyjęto autorskie odniesienie się do tezy o potrzebie modyfikacji obowiązującego głównego paradygmatu nauk ekonomicznych (NE). Chodzi tutaj o tzw. ekonomię głównego nurtu i wszelkie jej konsekwencje promieniujące na całe NE.

Przełanki modyfikacji wybranych koncepcji ekonomicznych na skutek pandemii COVID-19

- Jako przedmiot rozważań mających zilustrować postawioną tezę wybrano kilka przykładowych zagadnień, tematów, teorii, koncepcji, modeli współczesnych nauk ekonomicznych.
- Wybór nie jest przesądzony i zamknięty. Zbiór podjętych problemów można rozszerzać, na co autorzy zresztą liczą.
- Dokonany wybór nie jest woluntarystyczny, ani przypadkowy, gdyż nawiązuje do zainteresowań naukowych czwórki autorów, reprezentujących dość odległe specjalizacje szczegółowe w ramach NE. Zauważalna heterogeniczność przyjętych egzemplifikacji ma zachęcić szerokie grono naukowców reprezentujących NE do poszerzania zakresu zagadnień wymagających zmiany podejścia badawczego.
- Są to: homo oeconomicus, sprawność biznesowa, globalny łańcuch dostaw, konkurencyjność międzynarodowa, równowaga ekonomiczna, istota i pomiar bogactwa narodowego, globalizacja oraz ekonomia rozwoju.
- Generalnie rzecz ujmując, chodzi o udzielenie odpowiedzi na pytanie, co miałyby się zmienić w NE odnośnie do każdej z wymienionych kwestii.

Delimitacja NE – miejsce w klasyfikacji nauk – przyszłość/teraźniejszość

Od 1 października 2018 roku – dziedzina nauk ekonomicznych przestała formalnie istnieć, nieformalnie można do niej zaliczyć trzy dyscypliny dziedziny nauk społecznych:

- **Ekonomia i finanse** – przedmiotem zainteresowania tej dyscypliny jest ludzkie zachowanie jako związek między danymi celami (wynikami) a ograniczonymi środkami (zasobami) o alternatywnych zastosowaniach; chodzi o **efektywność** alokacji rzadkich zasobów, pośród których wyróżnia także się zasoby finansowe
- **Nauki o zarządzaniu i jakości** – przedmiot badań w tej dyscyplinie zogniskowany jest na takim dobieraniu i koordynowaniu wykorzystania rzadkich zasobów, aby możliwe było osiągnięcie celów organizacji, do których należy m. in. **efektywność**; jednym z czynników decydujących o **efektywności** jest jakość, która uwarunkowana jest czynnikami fizycznymi, chemicznymi, biologicznymi itp.
- **Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna** – przedmiot dociekań w tej dyscyplinie stanowią przestrzenne aspekty kształtowania się **efektywności** wykorzystania rzadkich zasobów

Delimitacja NE – rozważania o przyszłości

- Postulat I – szansa rozwojowa **nauk ekonomicznych** – rezygnacja ze sztywnego, skostniałego i petryfikującego przeszłe, historyczne schematy podziału na dziedziny i dyscypliny oraz towarzyszące temu wprowadzenie elementu elastyczności przy jednoczesnej dbałości o przestrzeganie tożsamości nauk ekonomicznych (**efektywność**) – elastyczność wewnętrzna
- Postulat II – delimitacja kategorii **nauk ekonomicznych** – podejście dynamiczne i elastyczne na bazie ewolucyjnych ustaleń/uzgodnień z innymi dziedzinami i dyscyplinami wiedzy, odejście od fetyszu formalnych granic, podejście sytuacyjne – elastyczność zewnętrzna dynamiczna
- Postulat III – rezygnacja ze sztywnego podejścia do granic między **naukami ekonomicznymi** a innymi fragmentami wiedzy wydzielonymi w sposób formalny lub nieformalny. Często to właśnie obszary badawcze znajdujące się na peryferiach niektórych dziedzin i dyscyplin, a jednocześnie spokrewnione z innymi dziedzinami i dyscyplinami przedmiotem zainteresowań lub metodami badawczymi są potencjalnie zarodkami przyszłych, niekonwencjonalnych, nowych obszarów poszukiwań, których eksploracja może generować postęp w nauce – elastyczność zewnętrzna statyczna

Delimitacja NE – rozważania o przyszłości - propozycja – dyscyplina **Nauki ekonomiczne**

- Na podstawie powyższej obserwacji można zgłosić wniosek, by w realiach polskiej klasyfikacji nauki obecne dyscypliny składające się na nauki ekonomiczne stały się jedną dyscypliną pod nazwą **Nauki ekonomiczne**
- Argument – złożoność współczesnych gospodarek wymaga w badaniach ujęcia w miarę możliwości całościowego i kompleksowego, a imponderabilia klasyfikacji dyscyplin nie mają wiele wspólnego z realizmem w badaniach naukowych oraz są zwyczajnie niezrozumiałe dla przedstawicieli praktyki gospodarczej
- Rozważmy następujący hipotetyczny przykład tematu pracy naukowej (doktorskiej albo habilitacyjnej) – *Zróżnicowanie przestrzenne zarządzania finansami projektów tworzenia innowacji produktowych*

WYBRANE KONSEKWENCJE EKONOMICZNE ZWROTU STRATEGICZNEGO WYWOŁANEGO AGRESJĄ ROSJI NA UKRAINĘ

- *Spóźnione olśnienie Zachodu co do istoty państwa rosyjskiego – wysoka cena: wojna*
- *Trzy błędy prognozy:*
  - *Wybuch wojny*
  - *Zdolność Zachodu do nałożenia sankcji*
  - *Determinacja Ukrainy w walce w obronie niepodległości*
- *Ekonomiczne konsekwencje olśnienia:*
  - *Spadek dobrobytu w skali świata*
  - *Eskalacja wydatków na zbrojenia*
  - *Opóźnienie osiągnięcia efektów polityki klimatycznej i środowiskowej*
- *Perspektywa racjonalności globalnej i dobra wspólnego odsunięta przez COVID-19 znów się oddala*
- *Długa meta:*
  - *Jak odbudować Ukrainę?*
  - *Kim jest dla nas Ukraina?*
  - *Jak doprowadzić do realnej inkluzji Rosji do wspólnoty państw demokratycznych?*

DYSKUSJA O EWOLUCJI NAUK EKONOMICZNYCH

- *Konferencja EWOLUCJA NAUK EKONOMICZNYCH. JEDNOŚĆ A RÓŻNORODNOŚĆ, RELACJE DO INNYCH NAUK, PROBLEMY KLASYFIKACYJNE, która odbyła się w dniu 14 marca 2018 roku w Warszawie*
- *Książka Gorynia M. (red.), Ewolucja nauk ekonomicznych. Jedność a różnorodność, relacje do innych nauk, problemy klasyfikacyjne . Warszawa: Polska Akademia Nauk (PAN), 2019*
<https://publikacje.pan.pl/dlibra/journal/131584>
- *Konferencja EWOLUCJA NAUK EKONOMICZNYCH II – EKONOMIA A PANDEMIA COVID-19 – POTRZEBA BIEŻĄCYCH DOSTOSOWAŃ CZY ZMIANY PARADYGMATU?, która odbyłaby się na jesieni 2022 roku*
- *Banaszyk P., Deszczyński P., Gorynia M., Malaga K., Przesłanki modyfikacji wybranych koncepcji ekonomicznych na skutek pandemii COVID-19, „Gospodarka Narodowa”, 2021, 1, s. 53-86):* [http://mariangorynia.pl/wp-content/uploads/Banaszyk Deszczyński Gorynia Malaga Przeslanki modyfikacji GN 2021 53-86.pdf](http://mariangorynia.pl/wp-content/uploads/Banaszyk_Deszczyński_Gorynia_Malaga_Przeslanki_modyfikacji_GN_2021_53-86.pdf)

Dziękuję za uwagę

UNIWERSYTET EKONOMICZNY
W POZNANIU

